

הרם את מטך ונטה את ירך

"וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וְנִטְהַ אֶת יָרֶךְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (שמות יד טז)

שמות רבה פרשה כא

אמר רבי סימון: משל לבעל הזמורה שהיה מהלך בחוץ והזמורה בידו.¹ אמרו: אילולי שהזמורה בידו לא היה מתכבד. שמע המלך ואמר לו: העבר הזמורה ממך וצא לחוץ, וכל מי שאינו שואל בשלומך אני נוטל את ראשו. כך אמרו המצריים: לא היה יכול משה לעשות כלום אלא במטה, בו הכה היאור ובו הביא את כל המכות. כיון שבאו ישראל לתוך הים והמצריים עומדים מאחריהם, אמר הקב"ה למשה: השלך את מטך, שלא יאמרו אילולי המטה לא היה יכול לקרוע את הים, שנאמר: "הרם את מטך".²

... מיד שמע משה להקב"ה והלך לקרוע הים. וכיון שהלך לקרוע את הים, לא קבל עליו להיקרע. אמר לו הים: מפניך אני נקרע? אני גדול ממך! שאני נבראתי בשלישי ואת נבראת בשישי. כיון ששמע משה כך, הלך ואמר להקב"ה: אין הים רוצה להיקרע. מה עשה הקב"ה? נתן ימינו על ימינו של משה שנאמר: "מוליך לימין משה זרוע תפארתו, בוקע מים מפניהם" (ישעיה סג יב). מיד ראה הים להקב"ה וברח, שנאמר: "הים ראה וינוס" (תהלים קיד ג) - מה ראה? אלא שראה להקב"ה שנתן יד ימינו על משה ולא יכול לעכב, אלא ברח מיד. אמר לו משה: מפני מה אתה בורח? אמר לו הים: מפני אלהי יעקב, מפני יראתו של הקב"ה.

שבת שלום ושנה טובה³

מחלקי המים

¹ זמורה, ענף עץ גפן, היה סמל של בעל תפקיד, קצין צבא, ברומי. והיום בצה"ל - ענף זית.

² משה לא קרע את הים עם המטה, אלא עם ידו, כדי שהאנשים לא יתחילו להאמין שיש למטה כח משלו ויטעו אחריו. ראה פירוש אבן עזרא על הפסוק שלנו: "אמר השם למשה הרם את מטך ובקע את הים טרם שיסעו, כי לא אמר לו שיכה הים, רק שיטה את ידו על הים במטה, כדרך ויט משה את מטהו על השמים (שמות ט, כג). וידענו, כי המטה לא בקע הים, רק מרגע נטות משה את ידו על הים יולך השם את הים ברוח קדים עזה, או יבקעו המים, כי כן כתוב". האם פעולה זו של הרחקת המטה מזכירה לך פרשה אחרת הקשורה במשה? מה היא?

³ התבלבלנו עם ראש השנה? לא. ראה מסכת ראש השנה פרק א משנה א: "ארבעה ראשי שנים הם: באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים. באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה ... באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות לנטיעה ולירקות. באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים בחמשה עשר בו". ואם תאמר ראש השנה לאדם לחוד וראש השנה לאילן לחוד, כלל לך אצל ספרי דברים פיסקא רג: "כי האדם עץ השדה - מלמד שחיינו של אדם אינם אלא מן האילן". ובמדרש בראשית רבה כו ו: "כי האדם עץ השדה - מה אדם נותן דין וחשבון אף עצים נותנים דין וחשבון".